

Література:

1. Кізіма Т. О. Бюджет домогосподарства: теоретичні основи та прагматизм формування в сучасних умовах / Т. О. Кізіма // Вісник Криворізького економічного інституту КНЕУ: зб. наук. праць. – Кривий Ріг, 2008. – Вип. 3 (15). – С. 123–129.

2. Доходи і витрати населення за 2016 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2016/gdn/dvn_ric/dvn_ric_u/dvn_kv16_u.htm

3. Коваль С.Л. Особливості фінансової поведінки вітчизняних домогосподарств / С. Л. Коваль // Економіка. Фінанси. Право. – 2017. – № 7/2. – С. 28–34.

4. Макроекономічний та монетарний огляд, січень 2017 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=43297262&cat_id=58037

Колодій Любов

ст. гр. ФМ-11

Тернопільський національний економічний університет

Luba04011997@ukr.net

Науковий керівник – к.е.н., доцент Сидор І.П.

МІЖБЮДЖЕТНІ ТРАНСФЕРТИ В ДОХОДАХ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ: НОВОВВЕДЕННЯ 2018 РОКУ

Проблема формування доходів місцевих бюджетів є особливо гострою та актуальною у період економічної стагнації, яка супроводжується гострою нестачею фінансових ресурсів адміністративно-територіальних одиниць. Дана ситуація породжує необхідність використання інструментарію бюджетного регулювання з метою перерозподілу фінансових ресурсів між бюджетами різних рівнів для забезпечення відповідності повноважень на здійснення видатків, закріплених законодавчими актами та фінансових ресурсів, які мають забезпечувати їх виконання.

Однією із форм реалізації засад бюджетного регулювання є міжбюджетні трансферти. Міжбюджетні трансферти – це кошти, які безоплатно і безповоротно передаються з одного бюджету до іншого. Перелік міжбюджетних трансфертів, які можуть передбачатися у державному бюджеті для місцевих бюджетів, визначено ст. 97 Бюджетного кодексу України [1].

Обсяги міжбюджетних трансфертів щорічно затверджуються Законом України «Про Державний бюджет України» і надаються місцевим

бюджетам з метою збалансування їхніх доходів і видатків. Відповідно до основних положень адміністративної реформи в Україні та бюджетної децентралізації окремі види місцевих бюджетів перейшли на прямі взаємовідносини з державним бюджетом, це зокрема обласні бюджети, бюджети міст обласного значення, бюджети об'єднаних територіальних громад, що створюються згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, районні бюджети.

У 2017 році безпосередні взаємовідносини з державним бюджетом мали 998 бюджетів (без непідконтрольних територій - 34), у тому числі 24 обласні бюджети, 148 бюджетів міст обласного значення, бюджет м. Києва, 459 районних бюджетів, 366 бюджетів об'єднаних територіальних громад [2].

Кількість бюджетів, які мають взаємовідносини з державним бюджетом, щорічно збільшується у зв'язку із утворенням об'єднаних територіальних громад відповідно до Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад». Так, вже у 2018 році взаємовідносини з державним бюджетом матимуть 1045 місцевих бюджетів і у державному бюджеті для них передбачатимуть відповідні міжбюджетні трансферти.

Нововведеннями 2018 року стосовно міжбюджетних трансфертів є зміни у нарахуванні освітньої і медичної субвенцій. Так, освітня субвенція, її розподіл між місцевими бюджетами здійснюватиметься на основі нової формули, яка передбачає врахування нормативної наповнюваності класів, що передбачає запровадження стимулюючого механізму під час проведення оптимізації мережі загальноосвітніх навчальних закладів.

Медична субвенція та її розподіл між різними видами місцевих бюджетів планується відповідно до Формули розподілу обсягу медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 № 618. Разом з тим дана Формула може бути змінена у разі прийняття Верховною Радою України законопроектів щодо реалізації реформи фінансування системи охорони здоров'я.

Відповідно до внесених змін (постанова від 09.08.2017 р. № 574) до Порядку та умов надання медичної субвенції врегульовано питання розмежування медичної субвенції для надання первинної та вторинної медичної допомоги для міст обласного значення, районів та об'єднаних територіальних громад. Зокрема, обсяг субвенції, яка спрямовується на первинну медичну допомогу, буде становити не більше 40% загального обсягу субвенції для районів та об'єднаних територіальних громад, які добровільно об'єдналися на базі районів, та не більше 30% загального обсягу субвенції для міст обласного значення та об'єднаних територіальних громад, які добровільно об'єдналися на базі міст

обласного значення. На вторинну медичну допомогу планується спрямовувати кошти в обсязі не менше 60 і 70% відповідно.

Пріоритетними напрямками фінансування на 2018-2020 роки визначено державну підтримку фінансування інвестиційних програм та проектів регіонального розвитку за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку. Разом з тим, основою бюджетної політики на середньострокову перспективу в частині регулювання міжбюджетних відносин є забезпечення самостійності місцевих бюджетів, зміцнення їх фінансової спроможності, підвищення прозорості та ефективності управління бюджетними коштами на місцевому рівні.

Проте, нововведення 2018 року у механізмі нарахування міжбюджетних трансфертів так і не вирішують питання щодо зростання комунальних тарифів на енергоносії, а це створює загрозу для повноцінного функціонування бюджетних установ.

Література:

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 року із змінами та доповн. № 2456 — VI [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/449517>

2. Маркович Г. Формування місцевих бюджетів на 2018 рік: міжбюджетні трансферти. Частина II. / Г. Маркович // [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://decentralization.gov.ua/news/6571>

Комінко Зоряна

ст. гр. ФМ-11

Тернопільський національний економічний університет

zorkom16@gmail.com

Науковий керівник – к. е. н., доцент Савчук С. В.

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ

В сучасних умовах впровадження процесів бюджетної децентралізації актуальним постає ефективна реалізація бюджетної політики на місцевому рівні. Адже тільки окреслення чітких та реалістичних цілей та завдань забезпечить повною мірою виконання своїх повноважень органами місцевої влади. Це, в свою чергу, спрямовано на забезпечення соціально-економічного розвитку регіонів відповідно до визначених пріоритетів. Тому необхідним постає дослідження теоретичних засад бюджетної політики, в тому числі на місцевому рівні.